

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВознавство»

Галузь знань			17 – «Електроніка, автоматизація та електронні комунікації»»		Освітній рівень	бакалавр		
Спеціальність			174 - Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка		Семестр	3		
Освітньо-професійна програма			«Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології»		Тип дисципліни	Вибіркова		
Факультет			Машинобудування		Кафедра	Менеджмент		
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:					
			Лекцій		Семінарських занять			
					Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка	Вид контролю
	3	90	20	4	10	-	60/86	Залік

ВИКЛАДАЧ

Мельченко Віталій Іванович,
advocat27@ukr.net

Кандидат юридичних наук, доцент кафедри менеджменту ДДМА.
Досвід роботи - більше 20 років.
Автор понад 10 наукових та навчально-методичних праць.
Провідний лектор з дисциплін: «Правознавство», «Конституційне право», «Основи адміністративного права», «Договірне право», «Трудове право», «Вибірче право»

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі	
Освітні компоненти, які передують вивченню	1. Філософія
Освітні компоненти для яких є базовою	Конституційне право, Адміністративне право, Договірне право. Кваліфікаційна робота бакалавра
Компетенції відповідно до освітньо-професійної програми	
Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетенції
ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК10¹ Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності ЗКД1. Здатність діяти свідомо та соціально-відповідально за результати прийняття стратегічних рішень.	К18. Здатність проектування систем автоматизації з врахуванням вимог відповідних нормативно-правових документів та міжнародних стандартів. К21. Врахування комерційного та економічного контексту при проектуванні систем автоматизації.
Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програмні результати навчання – Р)	
- Вміти використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм; - Оцінювати ризики та здійснювати запобіжні дії їх уникнення, вести професійну діяльність з урахуванням доброчесності та авторського права. - Усвідомлювати необхідність навчання та саморозвитку продовж усього життя з метою поглиблення знань. - Вміти оцінювати отримані результати та аргументовано захищати прийняті рішення, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Анотація	Необхідність вивчення основних положень конституційного права здобувачами, які освоюють основні освітні програми вищої економічної і управлінської освіти, вбачається: - в формуванні основоположних знань з теорії держави і права, основ цивільного, господарського, трудового, фінансового та інших провідних галузей права, вмінь орієнтуватися в чинному законодавстві та застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності; - у виявленні загальних закономірностей виникнення, розвитку і функціонування держави і права; - у дослідженні провідних правових інститутів; - в аналізі законодавчих актів, що регулюють суспільні відносини, які регулюються та охороняються правом.. Навчальна дисципліна «Правознавство» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 075 «Маркетинг».
Мета	формування в здобувачів компетентностей в сфері провідних галузей права з розумінням природи і змісту його основних правових інститутів, що дозволить орієнтуватися в суспільних відносинах, які регулюються та охороняються правом, та професійно застосовувати набуті знання і навички в практичній діяльності фахівця.
Формат	Лекції (очний, дистанційний формат), практичні заняття (очний, дистанційний формат), консультації (очний, дистанційний формат), підсумковий контроль – залік (очний, дистанційний формат).

«Прави лагри»	• Курс передбачає роботу в колективі. • Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Політика щодо дедлайнів та перескладання • Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу. • Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою. • Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. • Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. • Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті. • За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів. Політика академічної доброчесності • Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.
---------------------------------	--

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Лекція 1	Основи теорії держави і права				
Лекція 2	Правова поведінка, правопорушення і юридична відповідальність	Практичне заняття 1	Роль держави і права в організації суспільства. Джерела, функції, принципи права. Правова поведінка, правопорушення і юридична відповідальність (діалог-пояснення, обговорення проблемних питань теми, усне опитування)		
Лекція 3	Основи Конституційного права України	Практичне заняття 2	Загальні засади конституційного ладу України. (діалог-пояснення, ситуаційні вправи, усне опитування)		
Лекція 4	Органи державної влади та місцевого самоврядування в Україні				
Лекція 5	Основи адміністративного права України	Практичне заняття 3	Система адміністративного права. Поняття і види публічного адміністрування. Основи кримінального права України. (діалог-пояснення, ситуаційні вправи, усне опитування)		
Лекція 6	Основи кримінального права України				
Лекція 7	Судові й правоохоронні органи України	Практичне заняття 4	Модульна контрольна робота №1		
Лекція 8	Основи фінансового права України				
Лекція 9	Загальна характеристика цивільного законодавства України	Практичне заняття 5	Сутність цивільних правовідносин та основи їх регулювання. Поняття правочину. Поняття та види цивільно-правових договорів. Цивільно-правова відповідальність. (діалог-пояснення, ситуаційні вправи, усне опитування)		
Лекція 10	Правове регулювання основних цивільно-правових відносин				
Лекція 11	Основи господарського права України	Практичне заняття 6	Поняття господарського права, предмет правового регулювання. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності. Вирішення господарських спорів. (діалог-пояснення, ситуаційні вправи, усне опитування)		
Лекція 12	Вирішення господарських спорів в Україні				
Лекція 13	Система трудового законодавства. Правове регулювання трудового договору.	Практичне заняття 7	Правове регулювання трудового договору. Правове регулювання оплати праці та трудової дисципліни. (діалог-пояснення, ситуаційні вправи, усне опитування)		
Лекція 14	Правове регулювання оплати праці та трудової дисципліни.				
Лекція 15	Основи сімейного та житлового права України	Практичне заняття 8	Модульна контрольна робота №2		

Самостійна робота

- 1) Що відрізняє правові норми від норм моралі?
- 2) У чому полягає сутність та зміст права?
- 3) Як Ви розумієте поняття “джерела права”?
- 4) Як співвідносяться між собою такі поняття, як “галузь права”, “підгалузь права”, “інститут права”?
- 5) Як Ви розумієте поняття і ознаки норм права?
- 6) Визначить поняття та види суб’єктів і об’єктів правовідносин.
- 7) Назвіть ознаки правопорушення.
- 8) Які існують види правопорушень?
- 9) Розкрийте поняття юридичної відповідальності.
- 10) Чим відрізняються злочини від проступків?
- 11) Які підстави притягнення і звільнення від юридичної відповідальності?
- 12) Чому конституційне право є провідною галуззю національного права України?
- 13) Охарактеризуйте основні засади конституційного ладу України.
- 14) Дайте класифікацію конституційних прав та обов’язків людини і громадянина.
- 15) Які підстави для дострокового припинення повноважень Верховної Ради України передбачено Конституцією України?
- 16) Які основні функції виконує виконавча влада в державі?
- 17) Роль Президента України у здійсненні виконавчої влади.
- 18) Яку роль відіграє місцеве самоврядування в системі “державна-суспільство”?
- 19) Які нормативно-правові акти є джерелами адміністративного права України?
- 20) Які ознаки властиві державному управлінню?
- 21) Дайте визначення поняттям “державна служба” і “державний службовець”.
- 22) Хто може бути суб’єктом адміністративних правовідносин?
- 23) Які види адміністративних стягнень Ви знаєте?
- 24) Які органи уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення?
- 25) Назвіть ознаки, що характеризують наявність злочину?
- 26) Які стадії злочину Ви знаєте?
- 27) Які є види кримінального покарання Ви знаєте?
- 28) Назвіть обставини, які пом’якшують кримінальну відповідальність.
- 29) Що означає «судимість» та коли вона виникає?
- 30) Назвіть підстави звільнення від кримінальної відповідальності
- 31) Назвіть систему судів загальної юрисдикції.
- 32) Які існують вимоги до кандидатів на суддівські посади?
- 33) Як здійснюється обрання та призначення суддів на посаду в Україні?
- 34) Охарактеризуйте статус Верховного Суду України в системі судів загальної юрисдикції.
- 35) Яка процедура формування Конституційного Суду України?
- 36) Назвіть органи, що входять до системи правоохоронних органів України.
- 37) Дайте характеристику Цивільному та Господарському кодексам України.
- 38) Дайте визначення поняттям «цивільне право», «майнові та особисті немайнові відносини».
- 39) Охарактеризуйте суб’єкти і об’єкти цивільних правовідносин.
- 40) Назвіть, які форми власності існують в Україні?
- 41) Дайте визначення зобов’язальному праву та охарактеризуйте його систему.
- 42) Які види і форми цивільно-правових договорів Ви знаєте?
- 43) У чому полягає цивільно-правова відповідальність?
- 44) Розкрийте поняття “спадкування за законом” та “спадкування за заповітом”.
- 45) Розкрийте поняття господарського права, охарактеризуйте предмет правового регулювання.
- 46) Охарактеризуйте правовий статус фізичної особи-підприємця.
- 47) Які принципи сімейного права України Ви знаєте?
- 48) Дайте визначення поняттям шлюбу і сім’ї.
- 49) Який існує порядок укладення та припинення шлюбу?
- 50) Які відносини регулює шлюбний договір?
- 51) У чому полягають особисті немайнові та майнові права та обов’язки подружжя?
- 52) Назвіть основні джерела трудового права.
- 53) Хто може виступати сторонами трудового договору?
- 54) Який порядок укладення трудового договору?
- 55) Чим відрізняється контракт від звичайного трудового договору?
- 56) Як оформляється прийняття працівника на роботу і які документи він зобов’язаний надати при прийнятті на роботу?

				57) Які є підстави розірвання трудового договору? 58) Які види заохочень та дисциплінарної відповідальності Ви знаєте? 59) Які види трудового спору Ви знаєте? 60) Які органи мають право розглядати індивідуальні трудові спори?
МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ				
Комп'ютери с програмним забезпеченням OpenOffice.org 4.1.7, Googledocs, Internet-браузер Google Chrome 85.04183.121. Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран; Система дистанційного навчання і контролю Moodle – http://moodle.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=567				
ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ				
Основна література	Нормативно-правові акти 1. Конституція України. ВВР. 1996. № 30. Ст. 141. 2. Акт проголошення незалежності України. ВВР, 1990, №38, Ст.502. 3. Декларація «Про державний суверенітет України». ВВР, 1990, №30, Ст.429. 4. Кодекс України про адміністративні правопорушення. (Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. – Додаток до № 51, ст. 1122. із змінами і доповненнями). 5. Цивільний кодекс України. (Відомості Верховної Ради України. – 2003. - № 40-44, ст. 356. Із змінами і доповненнями). 6. Сімейний Кодекс України. (Відомості Верховної Ради України. – 2009. - № 21-22, ст. 135. Із змінами і доповненнями). 7. Кодекс законів про працю України. (Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1971. – Додаток до № 50, ст. 375. Із змінами і доповненнями). 8. Кримінальний Кодекс України. (Відомості Верховної Ради України. – 2001. - № 25-26, ст. 131. Із змінами і доповненнями). 9. Бюджетний Кодекс України. (Відомості Верховної Ради України. – 2010. - № 50-51, ст. 572. Із змінами і доповненнями). 10. Господарський Кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144. Із змінами і доповненнями) 11. Житловий Кодекс Української РСР (Відомості Верховної Ради (ВВР), 1983, Додаток до N 28, ст.573. Із змінами і доповненнями) 12. Закон України «Про правонаступництво України», ВВР, 1991, №46, Ст.617. 13. Закон України «Про міжнародні договори України». ВВР, 2004, №50, Ст. 504. 14. Закон України «Про громадянство України». ВВР, 2001, №13, Ст.65. 15. Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» (ВВР), 2012, № 16, Ст.146 16. Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», ВВР, 2015, № 1, Ст.1. 17. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства». ВВР, 2012, № 19-20, Ст.179. 18. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. 1997. № 25. Ст. 20 (з змінами та доповненнями). 19. Про органи самоорганізації населення: Закон України від 11 липня 2001 року №2625 // Відомості Верховної Ради України. 2001. №48. Ст.254. 20. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. 1998. № 20. Ст. 99. 21. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від Закон від 27.02.2014 № 794-VII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 13 ст.222. 22. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 року № 166-V // Відомості Верховної Ради України. 2011. № 38. Ст. 385. 23. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липня 2017 року № 2136-VIII // Відомості Верховної Ради України, 2017. № 35. Ст. 376. Основна література 1. Правознавство: Підручник /За відп. ред. О.В. Дзери. – 10-е вид., перероб. і допов. - К.: Юрінком Інтер, 2019. – 848 с. 2. Правознавство: Навч. посіб. /С.В. Дрожжина, О.О. Одинцова, В.О. Кондратьєв та ін.; За ред. С.В. Дрожиної. – К.: Знання, 2018. – 350 с. (Вища освіта XXI століття) 3. Загальна теорія права: Підручник / За заг. ред. М.І. Козюбри. – К.: Ваіте, 2015. – 392 с. 4. Теорія держави та права : навч. посіб. / [С. В. Білозоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.]; за заг. ред. С. Д. Гусарєва, О. Д. Тихомирова. – К. : НАВС, Освіта України, 2017. – 320 с. 5. Правознавство: навчальний посібник. за заг. Ред. О.П. Рудницької, Н.Ф. Войтович та Ю.І. Магась-Демидас. – Житомир: ЖДУ ім. Івана Франка, 2019. – 343 с. 6. Семарак О.С., Семарак І.О. Основи правознавства: Навч. посіб. - К.: Знання, 2018, - 480 с. – (Вища освіта XXI століття). 7. Погорілко В. Ф., Шпиталенко Г. А. Правознавство. – К.: Каравела, 2010. – 692 с.			Додаткові джерела 1. Правознавство: Підручник для студентів внз/ Кол. авторів. Черкаси 2019. 686 с. 2. Правознавство: навчальний посібник, за заг. ред. С.В. Петкова. — Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2020. - 360 с. 3. Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право Навчальний посібник / За заг. ред. Р.С. Мельника. – К.: Ваіте, 2014. – 376 с. 4. Конституційне право : підручник / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; за заг. ред. О. С. Бакумова, Т. І. Гудзь, М. І. Марчука ; [О. С. Бакумов, Л. Д. Варунц, Т. І. Гудзь та ін.]; передм. М. І. Марчука. – Харків, 2019. – 484 с. 5. Трудове право України: підручник / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; [С. М. Бортник, К. Ю. Мельник, Л. В. Могілевський та ін.]. – Харків, 2019. – 408 с. 6. Судові та правоохоронні органи: навчальний посібник / М. В. Ковалів, С. С. Єсімов, Ю. С. Назар, М. Т. Гаврильців, Г. Ю. Лук'янова, А. І. Годяк, М. М. Бліхар. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. – 388 с. 7. Цивільне право України: Академічний курс: Підруч.: У 2 т. /За заг. ред. Я.М. Шевченко. – Вид. 2-ге, доп. І перероб. - К.: Видавничий Дім «Ін Юре» 2016. – Т. 1. Загальна частина. – 696 с. 8. Сімейне право України: підручник / за ред. А. О. Дутко. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 480 с. Web-ресурси 1. Законодавство України. Веб-портал Верховної Ради України. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index . 2. Офіційне інтернет-представництво Президента України. Режим доступу: https://www.president.gov.ua/ 3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. Режим доступу: www.kmu.gov.ua 4. Офіційний вебпортал парламенту України. Режим доступу: https://www.rada.gov.ua 5. Офіційний сайт міністерства юстиції України. Режим доступу: https://minjust.gov.ua/ 6. Єдиний державний реєстр судових рішень. Режим доступу: http://reyestr.court.gov.ua 7. Офіційний веб-сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Режим доступу: http://www.ombudsman.gov.ua 8. Офіційний веб-сайт Конституційного суду України. Режим доступу: http://www.ccu.gov.ua 9. Офіс Генерального прокурора України. Режим доступу: http://www.gp.gov.ua 10. Офіційний веб-сайт Вищої ради правосуддя. Режим доступу: http://www.vru.gov.ua 11. Національна школа суддів України. Режим доступу: http://nsj.gov.ua/ua/

СИСТЕМА ОЦІНКИ					
Склад модулів		Сума балів	ECST	Оцінка	Рівень компетентності
Форми та методи контролю	Рейтингова оцінка, бали	90 - 100	A	відмінно	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.
Усне опитування на семінарських заняттях або тестування за темами	6*4=24	81 - 89	B	добре	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни
Виконання індивідуального завдання (реферат-презентація)	20	75 - 80	C		Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.
		65 - 74	D	задовільно	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни
		55 - 64	E		Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни
Модульна контрольна робота № 1,2	28*2	30 - 54	FX	незадовільно	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни
Підсумкова атестація	100	0 - 29	F		Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Вид навчальних занять та контролю	Розподіл між навчальними тижнями															Вид підсумкового семестрового контролю
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Лекції	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	ЗАЛК
Практ. заняття	2		2		2		2		2		2		2		1	
Сам. робота	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	
Консультації				Конс											Конс	
Поточний контроль	ВК УО		УО		УО				УО		УО		УО			
Модулі	●				M1			●	●					M2	●	
Контроль по модулю №1							KP1								KP2	
Контроль по модулю №2																
Контроль самостійної роботи													ЗСР	ЗСР	ЗСР	

ВК – вхідний контроль; УО – поточне усне опитування; ДГ – ділова гра; КР – письмова контрольна робота; ЗСР – захист самостійної роботи (реферат); Конс. – консультація; К – колоквіум.

Опитування з приводу оцінювання якості викладання дисципліни «Правознавство»

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScgbithvaqNBXcorkn8ORzWG1Bf63uGLrZ0I3AdGgoqfaBokQ/viewform?usp=sf_link

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни

Розробник

/Мельченко В.І./

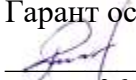
Розглянуто і схвалено на засіданні
кафедри АВП
Протокол №12 від 05 травня 2025 р.
Завідувач кафедри

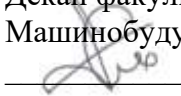
/Олег МАРКОВ/

Гарант освітньої програми:

 /Олексій РАЗЖИВІН/
«06» травня 2025 р..

Затверджую:

Декан факультету
Машинобудування
 /Валерій КАССОВ/

« 26 » травня 2026 р.